

MIKE & LILI

Lenka Češková

MIKE & LILI

© Lenka Češková, 2018

Ilustrace: © Nikola Chytilová, 2018

1

MONIKA

Když jsem ráno procitla, bylo mi zle a doufala jsem, že když otevřu oči, neuvídím nikoho ležet vedle sebe. Ne, nikdo tam nebyl. Asi na setinu vteřiny jsem pocítila úlevu, než mi došlo, že se to v noci vážně stalo. Řezavá bolest někde tam dole a krvavá skvrna na prostěradle nenechávaly moc prostoru pro pochybnosti.

Posadila jsem se na posteli a věděla, že ta příšerná kocovina není můj největší problém. Co jsi chtěla, to máš, řekla by mi určitě moje matka. Nikdy mě v ničem nepodpořila, nikdy mě nechlácholila, když jsem měla splín. A teď jsem tady. Ema bude mít šílenou radost, už ji vidím. To ona mě do toho zatáhla. Jen si poslední dobou říkám, jestli jsem si nevybrala špatnou kamarádku.

Nikdy jsem nebyla moc hezká, měla jsem pár kil navíc, ale jaksi mi to bylo jedno. Byla jsem z takové té rodiny, kde si všichni myslí, že se všechno dá vyřešit penězi. No, manželství mé mámě nezachránily.

Byla jsem přesvědčená, že mě nikdy nikdo nemůže mít rád. Za to asi taky mohla matka, když nad tím tak zpětně přemýšlím. Ten pocit, když se mnou Ema začala kamarádit, byl úplně nepopsatelný. Ona byla ta zkušená, oblíbená, hezká, vyznala se. Zasvětila mě do okruhu svých kamarádek, tahaly mě po kinech a barech a já jsem byla ráda, že mám někoho, s kým můžu jít večer ven a nemusím sedět doma u učení.

A tak to bylo celou střední. Odmaturovaly jsme na obchodní akademii v našem rodném městě Sochorech, já trochu lépe než všechny moje kamarádky, a taky jsem se na první pokus dostala na ekonomku do Ostravy. A Ema se kupodivu dostala se mnou. Zařídily jsme si spolu bydlení na kolejích (o privátu ona nechtěla ani slyšet; byla ten typ, co musí být pořád uprostřed všeho dění, a nesnesla by pomýšlení, že vynechá nějaký studentský večírek).

Co se z nás staly vysokoškolačky, Emě začal nesmírně vadit fakt, že jsem ještě panna. Vadilo jí, že s ní nechodím lovit kluky a když už jdu, tak si stejně nemůžeme nabrknout dva kámoše. Přesto se mě nechtěla pustit, pořád se ke mně lísala. Víím, že to bylo kvůli mým penězům a naší rodině - byla přesvědčená, že jí vylepšuju kredit nebo co. Oblékala se dráž, než na co ve skutečnosti měla, chodila do lepších podniků, než na jaké měla. A mně to tak jaksi zvláště vyhovovalo, protože jsem měla kamarádku a nemusela pro to nic udělat. Teda až na to, že jsem ji musela poslouchat a dělat to, co ona chtěla, abych ji neztrapňovala.

No, a tak jsem se dostala tam, kde jsem teď - nahá v posteli v bytě jejích rodičů, kteří ten víkend byli pryč, a ona už stála ve dveřích a triumfálně se na mě dívala.

„Naše Moninka nám konečně dospěla,“ smála se potměšile a absolutně nereflektovala to, jak potupně a ponížene se cítím já. Zamrkala na mě svými dlouhými, dokonalými řasami. Líčení byla první věc, co ráno dělala. Kolikrát jsem si říkala, že bych ji bez toho možná ani nepoznala. „Kde je ten kluk?“

„Emo, já si vůbec nic nepamatuju,“ vysoukala jsem ze sebe, otočila se k ní zády a spěchala do sprchy. Stála jsem půl hodiny pod tekoucí vodou, jako bych snad ten zážitek mohla ze sebe smýt. Namydlila jsem si každý milimetr těla a uvědomovala jsem si u toho, jak se sama sebe štítím. Bylo to tak vždycky, ale teď to bylo stokrát horší.

„Tak co, jaký to bylo?“ volala na mě Ema do sprchy a já byla ráda, že jsem si zamkla dveře, protože teď už by určitě stála v koupelně a opřená zády o zeď ze mě tahala podrobnosti. Sice mě to čeká i tak, ale raději to absolvuju oblečená. Předstírala jsem, že ji neslyším, a znovu se celá namydlila. Když už se to nedalo víc natahovat, zastavila jsem vodu a vyhrabala si ve skříni čisté oblečení - vždycky jsem si u Emy nechávala něco svého pro všechny případy.

„Kdy ten kluk odešel?“ doptávala se Ema a já jsem neměla chuť ani se na ni podívat. Šla jsem do kuchyně ulovit si něco k snídani. Chvíli jsem celkem zbytečně zírala do otevřené lednice, přestože jsem věděla, že u Emy jako obvykle zase skončím u nízkotučného jogurtu. Ona si zakládala na tom, aby neměla ani gram tuku navíc, a na moje břicho a stehna se dívala s krajním opovržením.

„Tak co?“ dotírala Ema a bylo to asi tak stejně příjemné, jako by mě po hlavě mlátila kladivem.

„Říkám, že si nic nepamatuju,“ odbyla jsem ji a sedla si ke stolu.

„No, ono je to asi dobře,“ mínila Ema a přisedla si ke mně s vlastním kelímkem jogurtu. „Ale přišel sem se mnou, víš?“ významně na mě zahlížela a já jsem absolutně nechápala, proč mi to říká. Mám jí jako být vděčná, že mi ho nechala? To jí mám poděkovat nebo koupit novou řasenku, abych jí vyjádřila svou nehynoucí vděčnost?

„Byl nalitej jak dogo, tak jsem si říkala, že pro tebe bude ideální,“ pokračovala Ema ve svém nesmyslném monologu. „Ti dva jeho kámoši nestáli za nic.“

„Víš aspoň, jak se jmenoval?“ zeptala jsem se, abych nemusela poslouchat líčení jejich nočních zážitků - vykládat mi do detailu své eskapády byla jedna z jejich oblíbených aktivit. Asi aby zdůraznila, jak ona je ta dobrá a já nestojím za nic.

„Tak jména si fakt nepamatuju,“ obrátila oči. Jak jenom by si mohla pamatovat jména kluků, které si přitáhne domů.

„Nešil, už ho přece nepotkáš,“ snažila se mě uklidnit. „A příště už to bude v pohodě.“

Příště. To slovo mi skoro prorazilo díru skrz lebku. Jako bych snad stála o nějaké příště. Bezděčně jsem se oklepala.

„Víš co, Emo,“ sebrala jsem konečně trochu odvahy, „dej mi pokoj.“

Našpuleně si mě prohlížela, jak jsem si oblékala bundu, ale já už jsem jí nevěnovala jediný pohled.

MIKE

Vždycky jsem si o sobě myslel, že jsem jeden z těch „lepších“ kluků. Pil jsem, občas jsem se opil, ale ne tolik a ne tak často jako mnoho mých kamarádů. Nikdy jsem nekouřil, ani nezkusil cigaretu.

Maturoval jsem na gymnáziu v Sochorech, což je jedno z těch větších moravských měst, i když podle mě je to pořád titěrné maloměsto. Bydlím v pěkné, klidné čtvrti, v malém přízemním domečku se svojí mámou a třemi mladšími sourozenci - Ondrou, Vojtou a Eliškou.

Ted' mám za sebou první zkouškové na stavebce v Brně. Můj táta je zedník a já se s ním celé dětství motal okolo staveb. Vždycky na něm bylo vidět, jak ho to baví. Nikdy neměl pořádné zaměstnání, bral jen melouchy a krátkodobé zakázky, ale domů nosil peněz dost. Díky němu jsem měl víc praktických zkušeností než všichni moji spolužáci z gymplu dohromady, ale i tak jsem věděl, že chci od života něco trochu víc. Chtěl jsem být aspoň inženýr, mít před jménem ta tři písmenka, díky kterým se člověk cítí trošku jistěji na pracovním trhu.

A pak nás opustil. Bylo mi dvanáct. Neznám okolnosti ani jeho důvody, ale jednoho dne nám máma oznámila, že táta odešel a už se nevrátí. Tehdy neměla pravdu - táta se občas vracel. Na týden nebo dva se vždycky nečekaně objevil a stejně tak nečekaně pak zase zmizel.

Jsem z nás čtyř sourozenců nejstarší a měl jsem z jeho odchodu těžkou hlavu. Co se pamatuju, chodili jsme s rodiči do kostela, označovali se za katolickou rodinu, a já jsem tehdy poprvé přestal chápat, co to teda vlastně znamená. Celé své dospívání jsem se k víře vracel a zase ji ztrácel a ted' jsem ve fázi, že jsem to už raději přestal řešit.

Měl jsem pár holek, ale bylo to vždycky jen pár týdnů či měsíců chození do kaváren, vodění se za ruce, občas nějaký polibek či muchlování v parku ve skrytu za křovím a pak konec. Nějak

jsem s žádnou nemohl najít společnou řeč. Byly pro mě buď moc slušné (ne, opravdu jsem se po večerech nechtěl učit) nebo moc do větru (přece jen jsem měl nějaké zásady a alespoň základní představu o posloupnosti kroků ve vztahu: chození - svatba - sex).

Docela slušný kluk, ne? Jo, to jsem si myslel až do toho rána, kdy jsem se s příšerným bolehlavem probudil nahý v cizím bytě, vedle cizí nahé holky. Za své největší štěstí jsem považoval to, že ještě spala, a nikým nepozorován jsem se vykradl z jejího bytu a doufal, že už se nikdy nepotkáme.

Byly tady určité polehčující okolnosti - můj táta včera umřel. Spadl z ležení a byl na místě mrtvý. Ta zpráva mnou otrásla. Měl jsem ho přes to všechno docela rád a předpokládal jsem, že má před sebou spoustu let života. Vyběhl jsem z domu, asi hodinu jsem chodil po našem maloměstě, než jsem dostal odvalu zavolat Tomášovi a Davidovi.

Byl pátek večer. Sešli jsme se v baru, opili se jako už mnohokrát. Matně si vzpomínám na dvě holky u vedlejšího stolu; Tom a Dave šli jako vždycky zkusit štěstí a já zůstal sedět sám - z opilých holek toho podle mě moc dobrého nekouká, jediné problémy. Jenže za chvíli už byli všichni čtyři u mě a my už jen pili a pili. Ani nevím, jestli byly hezké, ale pod rouškou alkoholu a svého zármutku jsem byl jaksi svolnější než obvykle a místo abych zamířil k sobě domů, nechal jsem se vést tou veselou čtveřicí. Moje poslední vzpomínka je na to, jak mě Tom s vítězoslavným úsměvem popohnal dveřmi dovnitř do toho bytu, a pak už nevím nic.

Celou sobotu jsem proležel ve výčitkách svědomí a nemohl jsem z hlavy dostat její černé vlasy na bílém polštáři, které se mi to ráno jaksi vypálily do sítnice. Bráchové ani sestra o mém dobrodružství nic nevěděli. Oni ani neměli osmnáct a mně došlo, že místo abych se sebral a odešel, měl jsem zůstat s nimi doma. Ne že bychom se spolu měli bavit o pocitech, ale jako starší brácha jsem tady prostě měl být, udělat mamce kafe, podívat se s nimi na televizi, uvařit večeři. Ted' jsem byl naprosto nepoužitelný, ležel jsem v posteli a mému pokoji se všichni vyhýbali - slyšel jsem, jak občas někdo zastavil u dveří, ale nikdo nedostal odvalu zaklepat a jít za mnou. Tom i Dave mi poslali několik dobíravých esemesek. Ti dva se tím museli skvěle bavit, zatímco já se na sebe nemohl hanbou podívat. Nejen kvůli čemukoliv, co se stalo v noci, ale i kvůli tomu, jak zbaběle jsem odtamtud utekl, aniž bych té holce nechal jedinou zprávu.

Asi ve tři odpoledne jsem se konečně vyhrabal z postele. Máma seděla v kuchyni u jídelního stolu a listovala nějakým časopisem, ale nevypadalo to, že by opravdu něco četla. Když mě uviděla, vstala a šla mi ohrát oběd. Ona byla vážně úžasná. Byl to ten nejskvělejší člověk, jakého jsem znal. Nikdy nikoho nesoudila, neobviňovala, ale na druhou stranu uměla konstatovat věci tak, jak jsou, bez příkras. Muselo jí být jasné, že jsem se byl opít a že jsem se vrátil až ráno, a kdybych o tom začal mluvit, řekla by mi, že alkohol nic neřeší a může nadělat spoustu neplechů a že už bych do toho baru neměl chodit a měl bych si najít lepší kámoše. A samozřejmě bych měl s někým spát až po svatbě.

Ted' mi tiše ohřívala oběd a já nevěděl, jestli mám na téma mého táty zavést řeč nebo raději ne. „Udělám kafe,“ řekl jsem, abych jen tak nestál a abych něčím zaměstnal ruce. Mlel jsem kávu (doma jsme vždycky pili turka z čerstvě namletých zrnků) a díval se na ni, jak energicky míchá jídlo na sporáku. Kdo nevěděl, co se včera stalo, nepoznal by na ní žádnou změnu. Ona nikdy žádné negativní pocity nedávala najevo. Ano, když jsme vyvedli nějakou neplechu, uměla se naštvat a postavit nás do latě, ale jinak byla vždycky naprosto vyrovnaná a klidná.

Sedli jsme si spolu ke stolu, já jsem jedl její výborné lasagne a ona usrkávala kávu.

„Měl jsi mi včera napsat, že nepřijdeš domů,“ konstatovala věcně. Měla o mě strach, to mi bylo jasné, jenže já jsem ani neplánoval, že budu spát někde jinde.

„Promiň,“ hlesl jsem a věděl jsem, že tím je to mezi námi vyřízené.

„Pohřeb bude v pondělí,“ oznámila a zase začala listovat časopisem, aniž by u toho hýbala očima.

„Mám něco zařadit?“

„Ne, bude to přece v Praze.“

No jistě, v Praze. A pohřeb asi zařídí tátova stávající milenka. Nebyl jsem nadšený z několikahodinové cesty z Moravy do Prahy a už vůbec ne na tátovu novou rádobu rodinu.

„Pojedeme tam vůbec?“ zeptal jsem se, aniž bych se na mámu podíval.

„Samozřejmě, je to přece tvůj táta,“ konstatovala znovu naprosto věcně a bez emocí.

„Já musím už v pondělí do školy,“ poznamenal jsem. „Ale mám jen dopoledne.“

„Tak to stihneme. Pohřeb je až k večeru.“

„Jak jsou na tom kluci a Eliška?“

„Mohl by ses jich jít zeptat.“

„Tak fajn.“

Zvedl jsem se, hodil špinavý talíř a příbory do dřezu a šel za bratry do pokoje. Seděli i s Eliškou na posteli a dívali se na nějaký film, obklopení poházenými pytlíky od brambůrků a kyselých žížalek. Přisedl jsem si k nim. Až do noci jsme seděli u filmů a seriálů, nikdo z nás nepromluvil ani slovo, ale stejně jsem byl rád, že jsme spolu.

LILI

Jmenuji se Liliana. Tak hloupé jméno. Byla jsem ráda za každého, kdo mi říkal prostě „Lili“. Jen učitelé ve škole vždycky trvali na Lilianě.

To jméno mělo svůj význam. Ne teda pro mě, ale pro mé rodiče. Moje máma miluje lilie a táta je zase nesnáší. Podle něho smrdí a pálí ho z nich oči. Tak udělali vtipný kompromis - od mého narození má máma jako jedinou lilii mě a žádná z těch živých a tátou nenáviděných kytek od té doby nepřekročila práh našeho domu.

Ale musím přiznat, že to jméno je ta jediná vráska na naší rodině. Jinak jsem za své rodiče neskutečně vděčná. I za svého mladšího bratra Martina. Když vidím kolem sebe, v čem musí někteří moji spolužáci a kamarádi žít, každé ráno děkuju Bohu, že vstávám do klidné a spokojené rodiny. Že mám doma oba rodiče, kteří se milují a kteří milují své děti a záleží jim na tom, aby to doma klapalo.

Jsmo taková staromódní katolická rodina a já jsem na to nesmírně hrdá. Nikdy jsem na sobě neměla sukni nad kolena, nikdy jsem neměla výstřih, ze kterého by mi byla vidět byť jen klíčnická kost. Nalíčila jsem se jednou v životě na maturitní ples, a doteď toho lituju, protože jsem se celý večer cítila nesvá, a k tomu jsem tátovi umazala make-upem jeho nové sako.

A co já a kluci? Nic. Řekla bych, že hezká jsem tak akorát - nemám žádné mindráky a nevdám mi dívat se na sebe do zrcadla, ale chápu, že nejsem nějaká velká kráska, okolo které by se všichni kluci točili. Dlouhé hnědé vlasy, hnědé oči, pár pih. Měla jsem spoustu klučičích kamarádů, ale nic víc jsem v tom nehledala. Když vidím ta dramata odehrávající se kolem mě, asi mi to ani nestojí za to. Slýchávám různé historky spolužaček a upřímně mě to děsí. Vážně nepotřebuju přemýšlet, jestli je lepší si své poprvé odbýt v patnácti nebo až v šestnácti a jestli je lepší být u toho opilá nebo střízlivá. Vážně nechci chodit s klukem a pak s kamarádkami probírat, jak poznám, jestli mi náhodou není nevěrný nebo jestli se doma nedívá na porno.

Tak jsem celou střední jen čekala, že třeba jednou někdy někoho potkám a bude to „ono“. Na výšce to čekání začalo být jaksi mnohem naléhavější. Mám za sebou první semestr na filologii v Brně a musím říct, že opuštěnější než na začátku tohoto školního roku jsem se ještě nikdy necítila. Velké město a všude tisíce neznámých lidí. Cizí lidi na ulicích, cizí lidi v tramvaji, v obchodech, na univerzitních chodbách. Zarazilo mě, jak moc mi chybí moje malá střední, kde jsme se všichni znali, kde jsme jako holky na záchodě debatovaly s kýmkoli, koho jsme tam potkaly. Chybí mi moje maloměsto Sochory, kde na ulici potkáte jen pár lidí a polovinu z nich už aspoň od vidění znáte.

Před Vánoci se to začalo trochu lepší. Už jsem si zapamatovala jména pár lidí z ročníku, ale s koncem výuky se to zase rozpadlo. Teď jsou všichni doma a potkáváme se jen na zkouškách. Po zkoušce, úspěšné či neúspěšné, se všichni zvou na oběd a do kaváren a mě nikdy nikdo nepozve a já nemám odvahu se k někomu přidat, protože absolutně netuším, co je to za lidi.

Tak celý leden jaksi melancholicky ležím doma a učím se na poslední zkoušku, čekám, jestli ještě tuto zimu bude sněžit, nebo jestli jsme si to už vybrali ten jeden den v listopadu.

Odložila jsem učebnici a šla se dát do zábavnější práce. Musela jsem na další den do kostela připravit nástěnky s nabídkou akcí našeho klubu na letní prázdniny. Veškerý svůj volný čas jsem totiž už od svých čtrnácti let věnovala přípravě letních táborů pro děti společně s pár dalšími mladými z farnosti. Naše farnost má v Beskydech krásnou chalupu uprostřed přírody, kde jsem za poslední roky strávila o prázdninách víc času než doma. Bylo to asi to jediné, co mi dávalo smysl. Nikdy jsem nechápala, co dělají ostatní lidi ve volném čase, zvláště o prázdninách. Představa dvou měsíců naprostého volna mě opravdu děsila.

Sedla jsem si s pastelkami nad papíry a začala kreslit. Pro mě ideální sobotní odpoledne. Ano, mohla bych to napsat na počítači, ty návrhy už tu kolikrát byly. Ale mně to stejně přišlo milejší a osobnější napsat to ručně. Dokreslit obrázky, pohrát si s reálnými barvami a hlavně - cítit vůni pastelek a čistých papírů. Daleko větší zábava, než jezdit po stole s myší. Večer už jsem si jen spokojeně prohlížela svůj mistrovský výtvor. Ne, nebyl mistrovský. Ale mně se to líbilo.

Pak jsem popadla žaltář - pod vahou té knihy jsem vždycky skoro zavravorala. Jako malá jsem tu knihu nesnášela, hlavně když ji musíte v kostele těch několik dlouhých minut držet v natažených rukou před sebou a zpívat z ní. To vás hned rozbolí všechny svaly. Ale teď to bylo vážně nutné - minulý týden jsem chraptěla a nebyla jsem na zkoušce naší kostelní scholy a oni zrovna cvičili nový žalm. Musím si ho jít ještě s mamkou přezpívat, ať jim to zítra nezkažím. Zrovna v žalmu je vždycky tak šíleně slyšet, když se někdo netrefí a zazpívá něco vedle.

Máma mi žalm přezpívala a naštěstí se to zdálo dost jednoduché. Táta s bráchou seděli v obýváku u televize a pošklebovali se na nás jako vždycky. Ale že by sami šli zpívat do naší scholy, to ne. Oni radši seděli v lavici, a když někdo zpíval falešně nebo varhanice neměla svůj nejlepší den, tak to pak doma pořádně proprali. Všechno v dobrém, samozřejmě.

A večer jsem si lehla s knížkou. Tahle nebyla zrovna moje nejoblíbenější. Popravdě už jsem dlouho nečetla nic, co by mě vážně chytlo. Je vzácné narazit na knihu, do které se tak začtete, že ještě ve tři ráno svítíte baterkou pod peřinou, abyste nerušili ve spánku sourozence, co s vámi sdílí pokoj, ale prostě to musíte dočíst, i když ráno vstáváte zase v šest a čeká vás třeba pololetní písemka. Chtěla bych zase jednou snídat s nosem zabořeným mezi stránkami a ve škole schovávat knížku pod lavici a potajmu do ní nahlížet, kdykoli se učitel otočí zády do třídy. To, co jsem teď měla rozečtené, byla opravdu chabá napodobenina knihy, jakou bych si přála. Přesto jsem se donutila ještě jednu kapitolu dočíst a při posledních pár větách už jsem usínala.

Tu neděli bylo v kostele jaksi prázdno. V zimě to tak bývá. Maminky s malými dětmi zůstávají doma, aby cestou nenastydly nebo protože už nastydlé jsou, staří zase nevystříčí nos z domu, aby neuklouzli na náledí. Naopak přibývá studentů, kteří se na zkouškové vrátili domů ze vzdálenějších univerzit.

Žalm dopadl docela obstojně. V místě, kde jsem si nebyla úplně jistá, jsem radši ztlumila hlas, aby můj případný tón mimo nebyl tolik slyšet. A on byl opravdu docela legračně mimo a zmátla jsem i kamarádku stojící vedle mě a měly jsme co dělat, abychom se spolu nerozhihňaly.

Po mši jsem letěla organizovat nástěnky, zatímco rodiče se jako vždycky zapovídali s naším knězem, otcem Adamem. Přihnala jsem se do sakristie a Štěpán a dvě holky z našeho klubu už tahali nástěnky z přístěnku.

„Kde je nás víc?“ podivila jsem se a přidala jsem ruku k dílu, ale brzo jsem usoudila, že tahání těžkých nástěnek asi spíš opravdu bude práce pro chlapy. Navíc jsem měla svoji sváteční sukni a nechtěla jsem si ji zašpinit nebo roztrhat.

„Co tvůj brácha, pořád trucuje?“ nadhodil Štěpán směrem ke mně. Jo, můj brácha se našemu spolku zdaleka vyhýbal. Byl ještě v té směšně pubertální fázi, kdy se snažil vypadat jako borec a že jako s katolíky nemá nic společného.

„Kluci Niklovi nám vždycky pomáhali, tak je běž zavolat,“ usoudila Terka a vyťahovala zatím z nástěnek špendlíky, které tam zůstaly ještě z minulého roku.

„No já nevím, především jim umřel táta,“ špitl Štěpán a nervózně si prohrábl svoje rozčepýřené zrzavé vlasy.

Nastalo ticho a chvíli jsme se na sebe bezradně dívali. Já jsem nikdy nevěděla, co v takové situaci říct nebo udělat. Nikdy jsem nikomu nepřála „upřímnou soustrast“, protože mi to sousloví nedávalo smysl a vůbec mi nešlo od pusy. Na pohřbech jsem zatím vždycky jenom zpívala, četla nebo chystala občerstvení, ale nikdy jsem se žádného neúčastnila z osobních důvodů. Tohle však bylo docela osobní. Paní Niklovou jsem měla ráda. Byla to hrozně hodná a obětavá žena a já jsem k ní vzhlížela, protože pro mě představovala jakousi naději, že člověk i navzdory nešťastným okolnostem může dostát svým zásadám. Opustil ji manžel, ale ona si nikdy nehledala nikoho jiného a zůstávala celý život věrná svému manželskému slibu.

Kluky Niklovy jsem znala jen letmo. Když byly v kostele potřeba chlapské síly, vždycky přišli pomoci. Každý rok nám pomáhali vytáhnout a pak zase schovat všechny nástěnky, pomáhali s opravami a sekáním trávy na farním dvorku, objevovali se na každé brigádě. Měli blízko k zedniččině a spousta zdí na faře teď přežívala už jen díky nim.

„Tak já pro ně zajdu,“ pokrčil rameny Štěpán, když viděl, že se k tomu nemám. Za chvíli už je všechny tři vedl a společně se pustili do práce. Bylo mi vážně trapně, že o smrti jejich otce vím a nejsem schopná jim nic říct. Radši jsem se pustila do sbírání špendlíků a rozvěšování svých obrázků.

Kluci pak šli rozmístit nástěnky do kostela a my s Terkou a Barčou jsme se vydaly do farní kuchyňky udělat pro všechny čaj. Už nám křehly ruce chladem - v sakristii sice bylo jedno puštěné topeničko, ale to bylo spíš jen tak pro dobrý pocit. V zimě tam mrzlo a každý odtamtud utíkal, co nejdřív to šlo, v létě jsme tam naopak rádi vysedávali a chladili se mezi kamennými kostelními stěnami.

Kluci se zanedlouho přidali k nám a všichni si od nás vděčně brali teplý čaj. Štěpán vytáhl placatku s rumem a sklidil za to vlnu jáсотu. Každému trochu přilil, jen tak na chuť. Jediný Mike Nikl odmítl. Po očku jsem ho sledovala a přemýšlela, jestli alespoň teď nemám utrousit něco o upřímné soustrasti. Vypadal opravdu hrozně. Mnohem hůř než jeho bratři Ondra a Vojta. Nevím, jestli to bylo tím, že byl nejstarší a jejich otce si pamatoval ještě z doby, kdy s jejich rodinou opravdu bydlel, nebo to bylo ještě něčím dalším, ale tvářil se vážně zoufale.

MIKE

Když za námi po mši přišel Štěpán, ať jim jdeme pomoci s nástěnkami, byl jsem za to hrozně rád. Ne že bych s těmi lidmi měl nějaké blízké vztahy, ale něco už jsme spolu zažili a přišlo mi fajn jít dělat nějakou užitečnou práci a zaměstnat se. Hlavně se nějak zaměstnat, abych nemusel myslet na tátu ani na tu páteční noc.

Šli jsme s Ondrou a Vojtou za Štěpánem do sakristie a Lili Kučerová už tam tancovala a všechno organizovala. Jen mi dneska přišla nějaká zasmušilejší a míň hovorná než obvykle. Holky nám uvařily čaj a my jsme se u něho vděčně zahřáli. Štěpán nezklamal - pokaždé, když byla nějaká práce za chladu, na konci vytáhl rum nebo slivovici a každému ždibku přilil. Byl to

spíš takový rituál, než že by v sobě tu kapku alkoholu někdo pocítil. Přesto jsem dneska neměl chuť ani na tu kapku, jaksi se mi alkohol po té páteční noci zprotivil.

Zaznamenal jsem, že se na mě Lili občas po očku podívala. Spojilo se mi to s tou její zasmušilostí a došlo mi, že asi ví o našem tátovi. V tomhle městě, a zvláště mezi lidmi z kostela, se nedá nic utajit. Nedivil bych se, kdyby to některé z panímám věděly dřív než já. Bylo mi Lili skoro až líto. Vypadala tak jaksi roztomile, jak se zdráhala na mě promluvit.

Potom řekla, že jde ještě do kostela zkontrolovat nástěnky. Okamžik jsem váhal, ale pak jsem vyrazil za ní. Ani nevím proč. Prostě jsem jí chtěl nějak říct, že se tím nemusí trápit a nemusí k nám být nějak speciálně ohleduplná.

Stála před jednou nástěnkou a ještě spravovala špendlíky. Měla takový zaujatý pohled a já si uvědomil, že jí to moc sluší. Nosila vždycky hrozně veselé oblečení, nejčastěji dlouhé pestrobarevné sukně a barevné sandálky nebo teď v zimě kozačky. Všechny holky, co jsem znal, nosily hnědé nebo černé kabáty, ale ona měla tmavě fialový. Ne nějakou šíleně zářivou barvu, ale takovou tu tmavou, teplou fialovou, která člověka tak jaksi vnitřně uklidňovala. Chtěl jsem se na ni ještě chvíli jen dívat, ale ona si mě všimla.

„Ještě jsem si uvědomila, že tady mám něco špatně,“ vysvětlovala a předělávala něco na nástěnce. Natahovala se až nahoru a na ty nejvrchnější špendlíky už nedosáhla.

„Můžu ti pomoci?“ přiskočil jsem k ní.

„Jo,“ přikývla. „Prosím tě vyměň ten nadpis, co tam je, za tenhle z druhé nástěnky. Dala jsem je naopak.“

Udělal jsem, co říkala, a zadíval jsem se na ni.

„Mrzí mě to s tvým tátou,“ vydolovala ze sebe a vypadala, že se jí opravdu ulevilo, když to konečně vyslovila.

„Díky,“ usmál jsem se a vážně jsem měl radost, že jsem jí pomohl od té trýzně, kterou v sobě chovala jen kvůli tomu, že není schopná chrlit ze sebe společensky vhodné fráze.

„Tak se měj,“ zvedl jsem ruku v pozdrav a šel jsem posbírat své bratry. Už bylo načase běžet domů a pomoci s obědem. Máma s Eliškou už určitě budou v polovině práce.

Byl to takový náš nedělní rituál. Nikdy jindy jsme nepomáhali mámě v kuchyni, vždycky jen v neděli. Máma nechtěla, abychom se v neděli zavírali sami v pokoji, protože podle ní je to den, kdy mají být lidi spolu, navštěvovat se a bavit se. Myslím, že to byl skvělý nápad. Celý týden nás nechala dělat, cokoli jsme chtěli. Mohli jsme chodit pozdě domů, od osmnácti jsem mohl přespávat, kdekoli jsem chtěl, ani jedinkrát mi nezakázala něčeho se zúčastnit nebo někam odjet. Ale neděle byly naše. Těžko nesla, když jsem jí volal, že zůstanu přes víkend na privátu, těžko nesla, když jsem v neděli odjel do Brna dřív než tím nejpozdějším večerním vlakem. Nikdy mi to neřekla přímo, ale já jsem cítil, jak je z toho napjatá, a tak jsem se opravdu snažil co největší část neděle trávit s ní.

Pondělní dopoledne v Brně se vleklo rychlostí nemocného slimáka. Snažil jsem se na všech přednáškách vnímat, ale asi to byl předem prohraný boj. Po obědě (jestli se tak dá říkat gulášovce z prášku) jsem přisedl k mámě a sourozencům do vlaku na Prahu a společně jsme vyrazili rozloučit se s tátou. Máma měla červené oči, ale neukápla jí jediná slza. Aspoň ne před námi. Celý pohřeb jsme vedle sebe strnule seděli, pak jsme šli doprovodit rakev na hřbitov, a následně jsme se vypařili, než se s námi kdokoli dá do řeči. Zašli jsme spolu na pizzu a pak jsme jeli vlakem zase domů.

Celý zbytek týdne jsem se zotavoval ze všech těch událostí. Poctivě jsem chodil na všechny přednášky i semináře. Byl jsem rád, že na byt dojeli i moji kluci-spolubydlíci a nebyl jsem tam sám. Ti dva byli spolužáci ze strojárny, o rok starší než já. Po maturitě jsem našel jejich inzerát, kde hledali spolubydlíciho do jejich pronajatého bytu, a tak jsem se k nim přistěhoval, vděčný za to, že nemusím na koleje, o kterých jsem slýchal hrůzostrašné historky. Měl jsem tady jeden pokoj sám pro sebe, takže jsem měl klid, ale když jsme se potkali u snídaně nebo u večeře,

rád jsem si s nimi popovídal. Táta jednoho z nich byl řezník a plody jeho práce se občas dostaly i na náš stůl a znamenaly velice vítané zpestření naší studentské kuchyně.

Pátky jsem měl v tomto semestru volné, takže hned ve čtvrtek večer jsem spěchal na nádraží, abych byl už zase doma v Sochorech.

V neděli ráno jsem se začal cítit jaksi podivně. Těšil jsem se do kostela a byl jsem si jistý, že to není mší nebo Bohem. Chodili jsme do kostela pěšky, bylo to asi deset minut chůze. A celých těch deset minut jsem přemýšlel, co mě tam tak táhne. Nechtěl jsem nic jiného, než si sednout na své obvyklé místo do páté lavice vpravo vpředu. Sedával jsem tam odmala s krátkou odmlkou, kdy jsem pár let ministroval - to jsem byl s ostatními ministranty za oltářem a nosil za knězem těžký misál nebo hrál s ministranty kámen-nůžky-papír o to, kdo z nás ponese kadidlo.

Došli jsme do kostela a já jsem jako ve snu zapadnul na své místo a oči mi s jakousi samozřejmostí zabloudily ke schole, která už stála připravená vpředu před lavicemi, a samy našly to, na co jsem se tak těšil. Stála tam, ve svém fialovém kabátku, a dívala se na mě. Pak se zpěváci kolem ní nadechli a začali zpívat a ona se začervenala, protože úplně zapoměla začít s nimi. Chytla se asi ve druhé větě a já na ní mohl nechat oči. Zpívali zrovna jednu z těch úžasných veselých a povznášejících písniček, které jsem vždycky miloval a u kterých jsem měl pocit, že Bůh opravdu existuje a je radost v něho věřit.

Když píseň skončila a celý kostel vstal při příchodu otce Adama, nesměle se na mě usmála a společně s celou scholou se otočila zády k nám a čelem ke knězi. Stejně jsem ji ale dál pozoroval. Měla na hlavě spletený drdol a v něm vetknutou malou bílou růžičku a zpod kabátu jí vyčuhovala dlouhá bílá sukně plná růžových kvítků.

Pak začala mše a já jsem snad poprvé po několika letech poslouchal, co otec Adam říká. V mezíchasech jsem pokukoval po Lili a v hlavě spřádal představu, že za ní po mši půjdu a někam ji pozvu. Věděl jsem, že ona žádného kluka nemá a snad ani nikdy neměla. Byla to jedna z těch holek, co se zdobí a pěkně obléká jen z čisté radosti a kvůli sobě, ne kvůli komukoli jinému. Hypnotizoval jsem pohledem tu bílou růžičku v jejích vlasech a přemýšlel, co by tak mohla ráda podniknout. Moc jsem ji neznal a netušil, co má nebo nemá ráda.

Jenže pak se schola otočila zase čelem k lidem, aby zazpívala žalm. Lili otevřela pusou společně se všemi ostatními zpěváky a mně se v ten moment celý můj plán vykouřil z hlavy.

Byla šestá neděle v mezidobí a nevím, jestli to bylo nějaké podivné řízení osudu nebo jestli by mě v ten okamžik zasáhlo cokoli, nicméně první věty žalmu zněly takto:

*„Šťastný je ten, komu byla odpuštěna nepravost,
jehož hřích je přikryt.*

*Šťastný je člověk, kterému Hospodin nepřičítá vinu,
v jehož duši není klamu.“*

A lid měl odpovídat: *„Tys mé útočiště,*

zahrneš mě radostí ze záchrany.“

Chtěl jsem zpívat s ostatními o radosti ze záchrany, ale ta věta mi najednou uvízla někde v krku. Žádnou radost ze záchrany jsem neměl. Zase jsem před sebou viděl ty černé vlasy na bílém polštáři a došlo mi, že za Lili nemůžu jít, nemůžu se na ni dívat ani usmívat. Musela vidět, že se něco stalo, protože i jí zvadl úsměv na rtech a zbytek žalmu jen mechanicky dozpívala.

Jako by se mi někdo tam nahoře chtěl vysmát, vyšla Lili po žalmu ze scholy a šla k ambonu číst druhé čtení. Už jsem jen trapně seděl, vnitřnosti jsem měl jako v ohni a ona na mě zamračeně pokukovala a zvučným hlasem četla:

„Bratři! Ať jíte, ať pijete nebo cokoli jiného děláte, všechno dělejte k Boží oslavě. Nebud'te pohoršením ani židům, ani pohanům, ani Boží církevní obci. Já se také snažím o to, abych ve

všem pamatoval na druhé, a nehledím na to, co je prospěšné mně, ale na to, co prospívá všem, aby tak mohli dojít spásy. “

Měl jsem v ten okamžik pocit, že sedím na špatném místě. Musel jsem pryč. Protáhl jsem se kolem Vojty, který seděl na kraji lavice, a běžel ven. Bylo mi úplně jedno, co si o mně kdo v ten okamžik pomyslí, bylo mi jedno, co si bude myslet Lili, protože já a ona jsme k sobě nikdy nemohli patřit. To, co jsem udělal, už se nedalo vrátit zpátky.